

JURAJ KARPIŠ

JAK

999.9
FINE GOLD

NA

NET WT
1000 g

ZLATO

PENÍŽE
PRO NEVĚŘÍCÍ

PRAKTICKÝ PRŮVODCE SPOŘENÍM VE ZLATÉ
OD AUTORA BESTSELLERU ŠPATNÉ PENÍŽE

JURAJ KARPIŠ

**JAK NA ZLATO
PENÍZE PRO NEVĚŘÍCÍ**

Praktický průvodce spořením ve zlatě

Knihy Bajkal

Juraj Karpíš: Jak na zlato – peníze pro nevěřící
Praktický průvodce spořením ve zlatě

Překlad: František Prokop

Redakce: Martina Kusá, grafická úprava: Ján Hanušovský, tisk: ARIMES

Vydalo v roce 2021 Vydavatelství Bajkal jako svoji 7. publikaci.

ISBN: 978-80-99975-14-0

www.jurajkarpis.com

akonazlato@jurajkarpis.com

JURAJ KARPIŠ

**JAK NA ZLATO
PENÍZE PRO NEVĚŘÍCÍ**

Praktický průvodce spořením ve zlatě

Bajkal

Obsah

- 14 **Proč vlastnit zlato? Napínavé finanční a politické prostředí**
- 25 **Funkce zlata v majetku – ultimátní pojistka**
- 41 **Co nečekat od zlata, aby vás nezklamalo**
- 51 **Výhody a nevýhody zlata v osobních financích**
- 53 **Kolik mít zlata?**
- 70 **A co stříbro? Bitcoin?**
- 75 **Kdy nakupovat a kdy prodávat?**
- 89 **Vlastnictví, kontrola a úschova – aby zlatá pojistka fungovala**
- 101 **Podoby zlata – jaké zlato koupit?**
- 118 **Na co si dát pozor při nákupu?**
- 125 **Kde nakupovat? Průzkum trhu v roce 2019**
- 129 **Jak na zlato – praktický postup – shrnutí**
- 133 **Zdaňování zlata v České republice**
- 135 **Užitečné linky**

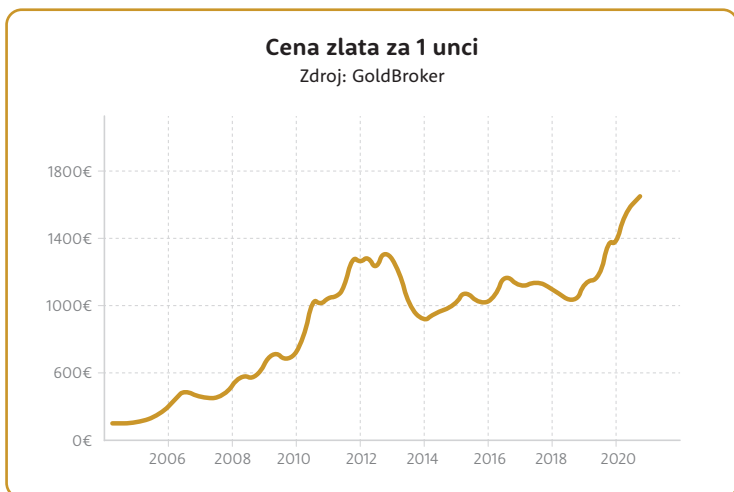

Pět největších chyb, které lidé dělají u zlata

Na podzim 2019 mi zavolał Jozef, aby se poradil, kde může nejlépe prodat zlato. Nakoupil ho ještě v roce 2011 těsně před posledním vrcholem. Od té doby nutkavě kontroloval cenu, hryzal si nehty a trápil se papírovými ztrátami. Když se konečně vyhrabal téměř na nulu, ulevil si prodejem. Prodal ho s mírnou ztrátou, za unci dostal 1 360 eur.

O necelý rok později bylo zlato na historických maximech. Stálo o 20 % víc, čili 1 650 eur.

Jana se mě ptala, do čeho má investovat. Jestli má tedy koupit zlato, když to tak roste.

Do zlata spořím část své kupní síly 15 let. Kromě toho peníze studuji, píšu o nich, konzultuji a přednáším. Problém s finanční gramotností mnoha Slováků i Čechů, způsobený komunistickou dobou temna, neobchází ani zlatý sektor. Kde chybí racionálně, tam se mohou prodejci zlatých produktů vozit na vlnách chamtivosti a strachu svých klientů. Rostoucí cena zlata vyvolává zájem a v sektoru aktivitu. Jozef prodává, Jana nakupuje. Oba to dělají špatně.

Z chamtivosti i ze strachu obvykle bývají ztráty. Tady je 5 největších chyb, kterých jsem si všiml při svém působení v sektoru:

1. Žádné zlato nemají

Před dekádou skoro klekl světový finanční systém a šéfové bank tehdy nakupovali automatické zbraně. Ani panika insiderů nedokázala probudit mnohé lidi z iluze stability dnešního systému státních peněz s nuceným oběhem.

„Zlato je pro konspirační katastrofisty, kteří doma slyší sušenou fazoli a náboje,“ přesvědčuje mě člověk během rozvíjející se pandemické ekonomické deprese. Přitom žije v zemi, kde obyvatelstvo za posledních 100 let přetrpělo měnové reformy, rozpad měnové unie, měnovou a bankovní krizi. Lidé, kteří mají akcie, by měli mít víc zlata než lidé, kteří mají většinu svých úspor v penězích. Přesto právě oni nejsou často schopní mít racionální, neutrální přístup ke zlato. Straní se ho jako čert kříže. Zlato má pro ně negativní emoční náboj, spojují ho s chamtivostí, případně se zpátečnictvím. Většinou vzdělaní lidé, hrdí na svoji racionalitu, jsou u zlata najednou překvapivě emocionální. Ignorují data, teorii i praxi. Zlato přitom doporučují nejen kritici dnešního finančního systému, ale i nejúspěšnější investoři. Jako nástroj snižování rizika portfolia ho doporučují i mainstreamoví akademici zabývající se ekonomikou a financemi.

Těmto lidem potom chybí v abecedě finanční gramotnosti celá skupina písmen. Otázka není zda, ale kolik zlata mít v portfoliu a v jaké podobě.

2. Zlata mají příliš – pletou si ho s investicí

Jako kdyby byla u zlata možná jen slepá nenávisť nebo zvrácená láska. Ti, co mají zlato, to často rádi přehánějí. Mají v něm většinu majetku. Čekají na konec světa, který nepřichází. Kromě očekávané apokalypsy je druhou častou pohnutkou, která vede k příliš velké váze zlata v portfoliu, sen o snadném zbohatnutí.

Zlato si však není radno plést s investicí, jakou jsou akcie, nemovitost k pronájmu nebo pole. Zlato je jen jiným druhem peněz a za držení peněz člověk v normálních dobách nedostává dividendy, úrok ani nájem. Naopak, za služby likvidity se jak u peněz, tak i u zlata platí ušlým výnosem.

Tady nejde o slovíčkaření. Kdo si plete zlato s investicí, ten bude mít nerealistická očekávání, špatný spánek a nižší důchod. Zlato proto není nástrojem na zbohatnutí, ale jedním ze způsobů uchování bohatství. Ano, zlato může být i krátkodobou spekulací. Ale potom je třeba adekvátně tomuto cíli přizpůsobit alokaci riskovaného majetku.

3. Špatný časový horizont a funkce v portfoliu

„Navždy nebo nikdy“ je moje heslo u zlata. Zlatem nebojuji proti mělkému riziku svého investičního portfolia, které definuji jako normální pohyb cen akcií na trzích. Používám ho jako pojištění proti hlubokému riziku. Pro případ, že se jednoho dne trhy nebo banky vůbec neotevřou. Když trhům z padajícího HDP, rostoucích státních dluhů a hy-

peraktivních centrálních bank prasknou nervy a zaútočí dluhopisová hlídka. Když neschopnost Itálie splácet svoje závazky (default) rozdrobí euro. Když americká letadlová loď udělá chybu v Jihočínském moři. Zlato bylo a bude v době bankrotu států, rozpadu měnových unií nebo války těmi nejžádanějšími penězi.

Cenu zlata proto nesleduji každých 5 minut v telefonu, aktivně s ním neobchoduji. Vzhledem ke své brutální volatilitě v krátkém i střednědobém horizontu zlato není dobrým uchovavatelem kupní síly. V těchto horizontech je hlavně pojištěním proti špatným politickým a ekonomickým scénářům. Funkci uchovatele kupní síly získává až za předpokladu, že ho člověk nenakoupí/neprodá v cenových extrémech a drží ho dostatečně dlouho.

Pro mě je zlato pojistkou proti katastrofickým scénářům. Při pojištění invalidity se málokdo těší na zisky, až mu tuto pojistku jednou vyplatí. Stejně tak doufám i já u zlata, že ho nikdy nebudu muset prodávat. Bude to znamenat, že jsem prožil život ve stabilním světě, kde se nezhmotnily ekonomické a politické hrozby, kterých se obávám. Že jsem nemusel utíkat s rodinou před válkou a jsem zajištěný ze svých investic. Že si moje jiné úspory udržely hodnotu. Proto doufám, že na zlatu prodělám. Ruku do ohně bych za to ale nedal.

4. Podceňují stát – peníze pro nevěřící

Jako kdyby lidé vytěsnili kyperský jarní úklid na bankovních účtech v roce 2013. Stát však dokáže zdanit nebo vyvlastnit zlato ještě snadněji než peníze na účtu. Pomůžte mu závist většiny voličů, kteří nemají vůbec žádné úspory, natož ještě zlato – symbol zloduchů a zbohatlíků. I ti, kteří zlato koupili, často zanedbávají hrozby vyplývající ze selhání státu. Zapomínají na to, čeho jsou schopní politici,

kterým nejde karta. Proto by si měli minimálně část ze zlata v majetku koupit a držet anonymně. Jinak tato pojistka proti selhání státu nebude fungovat.

5. Zlato nakupují špatně a draze

Po šesti špatných letech se cena zlata postupně vyšplhala na historická maxima. Nezdá se vám divné, že zatímco v obchodě s běžným zbožím si můžeme pro slevy nohy polámat, finanční aktiva nakupují lidé nejraději, když jsou drahá? Zlato není dobré nakupovat impulzivně, v jednom okamžiku dát všechny žetony na stůl. Lepší strategií je postupné spoření na předem stanovené procento majetku, což může pomoci vyhnout se drahým vrcholům.

Není vůbec jedno, jaké zlato, kde a za kolik nakoupíte. Když člověk drží podíl společnosti vlastnící zlato, ve skutečnosti nevlastní kov. Vlastní papír. Pohledávku vůči konkrétní instituci, jejíž hodnota je odvozená od ceny zlata. Jako nástroj na vyhlazování volatility investičního portfolia to může fungovat. Jako pojistka proti hlubokému riziku to je však špatný vtip. Někteří lidé mají všechno zlato v bance. Nechávat si zlato v bance je něco podobného, jako mít náhradní klíče od auta v autě. Co je v bance, je jednu krizi vzdálené od zdanění nebo vyvlastnění.

Náš průzkum, uskutečněný v průběhu roku 2019, zacílený na více než 200 místních subjektů prodávajících investiční zlato a analýza jejich produktů, cen a podmínek prodeje, ukázal, že není jedno, kde nakupujete. Zatímco průměrný příplatek k uncovému slitku nad spotovou cenu zlata dosahoval ve sledovaných firmách 5,55 %, při nákupu u drahého prodejce jste mohli zlato přeplatit i o téměř 20 %.

Josef ani Jana příliš nepřemýšleli o tom, jak na zlato. Josef sa na zlato nechal přemluvit ze špatných důvodů pro-

dejcem, který mu to potom spočítal. Impulzivní nákup mu šest let kazil spánek. Prodal ho v době, kdy pro držení zlata bylo asi nejvíc důvodů od druhé světové války. Dluhy států explodovaly a centrální banky se snažily novými penězi nahradit klesající reálné příjmy. Nekryté, papírové peníze postavené na víře v zodpovědnost států a na přesvědčení o síle jejich ekonomik nemají ani 50 let. Zlato a stříbro jsou peníze starší než Kristus. Jsou to peníze pro nevěřící.

Aby bylo jasno

Nikdo nic negarantuje. Budoucí výnosy mohou být radikálně jiné než ty dosavadní. Nikdo nedokáže předpovědět budoucnost. Já nevěřím ani vlastním předpovědím, natož ještě cizím. Udělejte si domácí úkol a rozhodněte se sami. Tak, jako nebudu mít podíl na vašich ziscích, nebudu ani nést odpovědnost za vaše ztráty. Poskytované informace nejsou investičním doporučením ani žádnou formou finančního poradenství, jde o vzdělávání.

Kniha, kterou čtete, je česká verze původního slovenského vydání. My sice máme euro, vy korunu, ale i díky dlouhé společné minulosti stále řešíme podobné finanční problémy. Obě verze se proto moc neliší, až na některé detaily ohledně zdaňování. Kde láteřím na centrální banku, si proto v duchu můžete doplnit za tu naši Evropskou centrální tu vaši Českou národní. Monetární politiky si jsou stále podobnější. ČNB dokonce několik let politiku ECB od nás z eurozóny rovnou importovala, a to skrz závazek nepustit korunu pod úroveň 27 za jedno euro. A hlavně, záplava eur strhne s sebou i českou loďku, ať se to její posádce líbí, nebo ne.

PROČ VLASTNIT ZLATO? NAPÍNAVÉ FINANČNÍ A POLITICKÉ PROSTŘEDÍ

Představte si, že jste Kypřan a je jaro 2013. Politici zavřeli banky a zakázali vám posílat eura mimo stát. Finanční svobodná komunikace v podobě platebního styku nefunguje dokonce ani s dalšími členy Evropské měnové unie. Z každého uloženého eura v bance nad sto tisíc vám seberou 50 %.

Představte si, že jste Řek a je léto 2015. Banky jsou zde také zavřené, bankomaty nefungují a o paměti vašich dobrých skutků – vašich penězích – rozhodují dobrodruhové jako Alexis Tsipras nebo Yanis Varoufakis. Z centra unie je přitom vydírají političtí dinosauři, kteří to zpackali natolik, že se euro dostalo do krize ještě předtím, než dosáhlo dvacetiletí.

Nebo zůstaňme doma: jste Slovák nebo Čech v roce 1953. „*Naše měna je pevná a měnová reforma nebude. Všechno to jsou fámy, které šíří třídní nepřátelé,*“ lhal občanům v rádiu jejich prezident Antonín Zápotocký. Bylo 29. května, přesně dva dny předtím, než peníze lidí náhle přestaly platit. Hotovost, tedy většina tehdy existujících peněz, se potom v Československu vyměnila za nové. Komunisté sebrali lidem ze dne na den v průměru víc než 80 % kupní síly peněz. To se potom budoval ten socialismus.